

CRÒNICA DE LA JORNADA

L'EDUCACIÓ A LA REPÚBLICA CATALANA

Dijous, 27 d'abril de 2017

Índex de continguts

un projecte educatiu de país.....	1
educació per a un nou país.....	3
el sistema educatiu a la nova república.....	7
cloenda.....	9

En el marc de la campanya “La República que farem” s'organitza la jornada “L'educació a la República Catalana”. En **David Agustí**, secretari nacional de Política Cultural, Educació i Esports, en dóna la benvinguda i en fa la presentació convidant a tothom a participar i a fer propostes a través de la web www.larepublicaquefarem.cat.

UN PROJECTE EDUCATIU DE PAÍS

A continuació, en **Carles Martínez**, president de la sectorial d'Educació, presenta la proposta de [Projecte Educactiu de País per a la República Catalana](#), que pretén dibuixar les grans línies de la política educativa a la República Catalana i fer front a les profundes transformacions que necessita el sistema educatiu en aquest moment i en el que l'alumne ha de ser l'objecte del sistema educatiu:

L'EDUCACIÓ, UN PROJECTE DE PAÍS EN EL MARC DE LA REPÚBLICA CATALANA

El 20 de març de 2006 el Govern de Catalunya i vint organitzacions vinculades al món educatiu signaven al Palau de la Generalitat el **Pacte Nacional per a l'Educació**. Es compleixen, doncs, poc més d'onze anys d'aquell esdeveniment. Ara, les noves perspectives polítiques que se'ns obren com a país, expressades a través de la voluntat majoritària de la societat catalana d'esdevenir protagonista del seu futur i de **construir una nova República**, representen una nova finestra d'oportunitats per a l'educació. **Una finestra d'oportunitats que ens ha de permetre bastir, ara sí, un sistema educatiu propi sense les limitacions imposades per la dependència de l'Estat espanyol.**

1. Per un projecte educatiu de país

La República ha de bastir un Servei públic educatiu que garanteixi el dret a l'educació per a tothom i que, prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la cohesió social, ofereixi una educació gratuïta i de qualitat. Un nou model educatiu i d'excel·lència que garanteixi la igualtat d'oportunitats i la inclusió educativa, prioritzï la millora dels resultats educatius i, en el qual, la Formació Professional sigui element cabdal en l'equitat i en la competitivitat del sistema productiu. Un nou model amb vocació de servei públic lleial amb els valors republicans i compromès fermament amb el poder

transformador de la societat que pot tenir l'educació per crear veritables ciutadans de la República Catalana.

2. Un nou sistema educatiu

Molt sovint, per exemplificar l'obsolescència del sistema educatiu actual, s'ha afirmat que tenim una escola del segle XIX, amb uns continguts del segle XX i un alumnat del segle XXI. En aquest sentit, cal abordar una transformació que no pot ser epidèmica, sinó que ha d'abastar un molt ampli conjunt d'aspectes, de manera que situem el nostre sistema educatiu en condicions per afrontar els reptes del segle XXI. **La República catalana haurà d'entomar una profunda renovació del sistema educatiu actual fortament depenent del model estatal.**

3. El Servei públic d'educació

Per raons històriques, a Catalunya, hi conviuen centres de titularitat pública i centres de titularitat privada, una part dels quals és sostinguda amb fons públics. La nova llei d'educació, sota uns mateixos principis i objectius, haurà de regular el servei públic d'educació, bo i garantint l'autonomia dels centres, la pluralitat de projectes educatius i la seva estabilitat. Un servei públic que haurà d'estar integrat per tots els centres públics així com per aquells altres de titularitat privada que finançats amb fons públics assumeixin els principis i objectius que determini el Parlament de Catalunya. Tots els centres del Servei públic d'educació hauran de garantir corresponsablement tant la gratuïtat com l'adequada escolarització d'alumnat amb necessitats educatives específiques i donar passes efectives en la inclusió de la diversitat educativa. En aquest sentit, caldrà implementar ajudes específiques per a l'escolarització de l'alumnat en situació socioeconòmica desfavorida en les etapes obligatòries. Amb aquesta finalitat, caldrà avançar en l'harmonització dels horaris, les jornades i els calendaris escolars i, al mateix temps, en l'equiparació dels recursos i serveis educatius posats a disposició dels centres, com també la planificació, el control i l'avaluació dels tots centres que formin part del Servei públic d'educació.

a) El finançament dels centres docents

Caldrà arbitrar un nou model de finançament dels centres del servei públic d'educació que pugui garantir una efectiva igualtat d'oportunitats i la gratuïtat del sistema educatiu. Un model que ha de garantir la seva suficiència econòmica i que ha de respondre a una clara voluntat de servei públic i de compromís amb els objectius i principis que inspiren el sistema educatiu de la República. En aquest sentit, caldrà realitzar un estudi sobre la suficiència del model actual i determinar les condicions i requisits que hauran de complir els centres de titularitat privada per formar part del Servei Públic educatiu.

b) La planificació del Servei Públic d'Educació

Els poders públics tenen la responsabilitat de planificar les necessitats educatives i establir l'oferta educativa. En un context s'ha impulsat i assegurar la qualitat del sistema educatiu, la programació de l'oferta escolar del Servei públic educatiu requereix que s'avaluï la totalitat de l'oferta existent finançada amb fons públics i, al mateix temps, que el resultat d'aquesta planificació doti d'estabilitat l'oferta escolar. Avui disposem de prou elements d'informació per tal que la planificació escolar s'adeqüi a les necessitats actuals i puguin fer-se projeccions de futur amb suficient versemblança. L'existència d'una oferta de places escolars estable és imprescindible perquè els centres educatius puguin impulsar projectes educatius sòlids que comptin amb la continuïtat que aquests requereixen i es pugui avaluar amb rigor l'assoliment dels seus objectius.

c) L'autonomia dels centres educatius

En la configuració del sistema educatiu de la República catalana és cabdal la **confiança de l'Administració en els centres educatius i en llurs projectes**. Els centres han de deixar de ser simples instruments per aplicar les directrius de l'Administració i esdevenir protagonistes, compromesos amb els objectius del sistema educatiu, amb capacitat per a definir i impulsar el seu

propi projecte educatiu. Confiança i rendició de comptes esdevenen dues fites a assolir en el nou sistema educatiu.

d) El professorat

És evident que el professorat és una **peça clau** dins de qualsevol sistema educatiu. **Tots els estudis internacionals evidencien una relació directa entre la qualitat del professorat i els resultats educatius dels alumnes.** Tanmateix, la formació inicial actual no s'adiu amb les finalitats de l'educació proclamades en la legislació i continua basant-se en un model tradicional de transmissió. L'experiència dels països que han assolit majors quotes d'èxit educatiu posa de manifest que cal actuar decididament tant en els requisits previs a la formació inicial del professorat com en els continguts d'aquesta formació. El desenvolupament de valors i de competències professionals han d'ocupar un espai central en la futura formació inicial del professorat. També cal entomar qüestions com ara l'empatia i el compromís amb l'alumnat i el seu èxit educatiu, oferint un coneixement aprofundit de com aprenem i de les eines que permetin la planificació estratègica de les accions d'aprenentatge. Per últim, caldrà que aquesta formació inicial posi en valor **el treball en equip des de la docència compartida, potenciant la motivació, la implicació i el compromís amb els projectes educatius del centre i de l'entorn.** Uns canvis que necessàriament hauran de reflectir-se també en la formació contínua del professorat actual.

e) La Formació Professional

La Formació Professional, malgrat els esforços dels últims anys i les millores introduïdes, continua sense poder desenvolupar totes les seves potencialitats i poder esdevenir, així, un factor essencial en la millora de la qualitat del conjunt del sistema educatiu. Cal un model de Formació Professional que consideri les necessitats formatives del sistema educatiu i del model productiu, amb una **visió estratègica de la competitivitat del país i de la cohesió social**, tot integrant la formació inicial, la formació ocupacional i la formació contínua.

4. Les famílies, l'entorn escolar i els ajuntaments

L'escola continua sent un espai privilegiat. Un espai per igualar les oportunitats i compensar les desigualtats. Un espai per aprendre, per provar, per equivocar-se... al costat d'uns professionals que han d'acompanyar tots els alumnes, absolutament tots, amb la finalitat que aquests adquireixin les competències que la societat considera bàsiques. L'escola és un instrument molt potent, molt, però no omnipotent. **Una educació de qualitat requereix del compromís i la participació de tothom més enllà de l'estricta marc escolar.** Així, la responsabilitat de l'èxit educatiu dels alumnes no recau només en l'esforç i l'actitud que aquests hi posin individualment, sinó que també recau sobre les famílies, el professorat, els centres educatius, les administracions educatives i, en darrer terme, sobre el conjunt de la societat en la que aquells conviuen.

EDUCACIÓ PER A UN NOU PAÍS

A continuació va tenir lloc el diàleg "**Educació per a un nou país**" entre en **Josep Bargalló**, ex-conseller en cap i d'Educació i professor de l'ICE (URV) i **Eduard Vallory**, director d'Escola Nova 21.

En Josep Bargalló és el primer en parlar. Comença dient que la independència es declararà una nit. L'endemà al matí la majoria de jutjats no obriran, les delegacions d'hisenda tampoc, però hi ha un servei que sí que obrirà i que funcionarà: l'escola. **El sistema educatiu, que és la garantia de la cohesió social i territorial, és una estructura d'estat que ja tenim.** Però sí que passarà una cosa: que deixarem de dependre d'una llei orgànica d'educació espanyola i ràpidament hauréu de fer una llei. Per tant, quan estem dient quin sistema educatiu volem per la República que farem

estem parlant de quin sistema educatiu volem avui. Volem **un sistema educatiu que tingui a l'alumne com a subjecte i objecte del sistema**, l'educació existeix per que hi ha alumnes. I el **professorat és la garantia de l'èxit** del sistema educatiu. I el centre és el fonament del sistema educatiu, una suma de centres. Per tant, pensen un sistema educatiu que té a la base uns centres que fan la funció de servei públic, autònoms de veritat, amb projectes educatius propis i que viuen en el context singular dels seus barris, municipis o comarca. Per tant, **el projecte educatiu de centre s'emmarca en un projecte educatiu de ciutat**, en que el centre és el líder del servei educatiu del seu entorn. I finalment un projecte educatiu de país, que és la suma de tot. **Un projecte educatiu de país que té uns conceptes clars, que és inclusiu, no segregador, i és innovador**, que és com és ara, format per centres que es plantegen com millorar, depenent de la seva realitat i del seu entorn. En definitiva, que creen innovació. I això necessita d'una cosa, d'un departament d'Ensenyament que vulgui liderar el Projecte Educatiu de País amb una política educativa clara, no intervencionista, respectuós amb els centres i de la mà dels ajuntaments, que no dirigeix sinó que facilita.

L'**Eduard Vallory**, director d'Escola Nova 21, li pren el relleu i pren la paraula. La idea del centre que s'actualitza permanentment el compara amb la imatge del sistema solar, amb un sol i uns planetes que es mouen al seu voltant. Però en realitat això no és així, per que el sol també es mou. Seria més aviat com nosaltres fent footing amb un estol d'abelles que ens van donant voltes al voltant del cap, així és l'educació. Això és molt rellevant quan parlem de l'autonomia de centre i de la innovació. **El centre educatiu no ens l'imaginem com un projecte finalitzat sinó com un projecte viu** que permanentment es pregunta sobre que és el que ha d'aportar als infants i què coneix sobre com aprenen, **les competències i l'aprenentatge**, que és el que justifica que el centre educatiu ha d'actualitzar-se. Actualitzar-se vol dir a la pràctica posar experiències que altres han fet i que poden ser útils i en altres casos fer experiències que potser altres no han fet encara i que poden donar respostes noves a circumstàncies noves. El 2012 es calculava que els nens a EUA tenien una mitjana de 7 hores i mitja d'interacció amb dispositius vinculats a internet. El 2013 va incrementar a 8 hores i mitja, un increment brutal. El centre ha tenir capacitat d'entendre això i veure quines conseqüències té per les dues grans preguntes: que és el que l'escola aporta a la vida dels infants? I què en sé de com aprenen les persones? De fet, quan mirem el primer informe de la UNESCO sobre educació l'any 1972, diu que s'ha acabat el temps de la transmissió de coneixements definitius. **L'escola ha de ser l'entorn de construcció del coneixement**. És a dir, el coneixement no és una peça finita sinó que el construïm a mesura que ens plantegem conflictes cognitius, preguntes, hipòtesis, adquirim coneixements que abans altres han creat i que els transformem en un coneixement nostre que avança permanentment. En definitiva, l'aprenentatge al llarg de la vida, que requereix d'una cosa fonamental, l'aprenentatge autònom o l'autonomia d'aprenentatge. I aprendre autonomament és una habilitat que requereix una pràctica. **La construcció del coneixement és la pràctica que permet l'aprenentatge**. En el nostre marc fa anys que se'n parla en base a tres punts: 1) formació integral de la persona, 2) capacitat per tenir una vida professional i personal plena i 3) capacitat de conviure en societat i capacitat d'aportar millores a la societat. Però a la pràctica, quan es concreten aquestes finalitats, es fa una llista prescriptiva d'assignatures, matèries i disciplines. La qüestió és que ningú ha demostrat mai que aquesta llista prescriptiva porti a aquestes finalitats. Ens hem de plantejar que tenim un problema: **portem moltes dècades proclamant unes finalitats que després ningú mesura**. Explica el cas d'un nois que insultaven una noia negra. La primera finalitat del currículum de secundària és el desenvolupament dels valors de convivència, respecte als drets humans, comprensió de la diversitat... llavors això és un cas clar de fracàs escolar si ens creiem les finalitats. Llavors ens ho hem de fer mirar. Com pot ser que als EUA que ha tingut de manera continuada democràcia i

inversió pública, tingui el nivell de pobresa que té i un volum de persones disposades a votar Donald Trump? Si ens imaginem l'educació com un servei que m'arriba a mi és bo i el servei d'ell és dolent, pitjor per ell. Per això la UNESCO diu que l'educació és més que un servei públic, és un bé comú per que l'educació que rebo jo i la que reben els altres ens afecta per igual a tots, ja que determinarà com serà la nostra societat. Per tant, **l'educació és un bé comú que s'articula com a servei públic que ha de garantir el principi de qualitat i d'equitat**. Qualitat en el sentit extens i equitat en el sentit que tota persona independentment de les condicions ha de tenir accés a l'educació de qualitat que com a societat determinem.

En **Josep Bargalló** pren el relleu. Sí, l'educació és un bé comú de la societat. Però la societat que s'articula políticament té una administració educativa, l'obligació de la qual és, que aquest bé comú arribi a tothom en forma de servei públic, com a dret i deure. Aquest servei públic topa amb la realitat. Davant un grup d'estudiants de secundària de llengua i literatura catalanes, hi ha la visió pessimista i l'optimista. En Pep, com que vol ser feliç, s'apunta a la visió optimista. Però la feina de l'administració és intervenir en això, garantir que, **de la mateixa manera que no es pot tractar igual als desiguals, tampoc es tracti desigual als iguals**. Garantir que aquest servei públic responsable del bé comú s'ha d'estructurar a partir d'una administració educativa que tingui centres de la seva titularitat, centres d'altres administracions públiques, que no siguin d'administracions... però en que tots i cadascun d'ells garanteixin la premissa que el bé comú s'articuli adequadament a partir d'aquests criteris que hem acordat i que sabem quins són: inclusiu, innovador, etc. A això **hi ha una manera de fer ho, el Pacte Nacional per a l'Educació**. Un Pacte Nacional que va derivar en la Llei d'Educació de Catalunya en la que s'hi van perdre algunes qüestions. Per a un Pacte hi ha una primera premissa: que no intervinguin els partits polítics. A la LEC els partits hi van intervenir en el 100%, per això vam perdre uns quants llençols pel camí. Tot varia molt de pressa, tot es molt divers, la societat, els centres, les famílies, els claustres... Per tant, cal generar la confiança en el centre i professorat. **Els que creiem en l'autonomia de centre tenim confiança en el centre i el professorat**. Les excuses són la por al canvi, a l'autonomia i la por a no controlar. Pensem en el comportament que no controla sinó que acompanya el professorat. **Si pensem en professorat que acompanya l'alumne, hem de pensar en un departament que acompanya el professorat**. Aquest acompanyament és la base de l'educació. En el fons, el sistema educatiu que hem de construir és, amb els mateixos bímets que tenim, un altre sistema diferent. **La confiança en el professorat és la garantia de l'èxit del sistema**.

L'**Eduard Vallory** hi torna. **Els professionals de l'educació són seleccionats per fer coses diferents en moments diferents de la història**. Hi ha una certa confusió sobre què és el que demanem als professionals, cal posar damunt la taula el què es vol en el sistema educatiu, que és el que s'està fent amb el desplegament de la LEC. Per entendre-ho hem de mirar més enrera, als anys 10, 20 i 30 del segle XX, quan el país els plantejava fer un canvi del model educatiu des de la vessant transversal. Bàsicament hi havia **una mirada diferent sobre l'infant basada en dues creences profundes: la dignitat igual i la potencialitat de les persones**. Això porta a que cap persona se la tracti indignament en el sistema educatiu. Una escola que pensa que l'infant que no té futur el tracta dignament i que pensi que té potencialitats a desenvolupar. A la pràctica, l'educació per a una societat és un procés vital molt intens. És a dir, a tot infant el considerem igual i per tant tot el sistema s'ha d'articular i uns professionals que se'ls ha de capacitar per a fer-ho possible. Les persones que repensaven l'educació, deien, que els infants no aprenen tots al mateix ritme a la mateixa edat, com deia Pere Vergés, que el coneixement no s'adquireix sinó que cal saber articular el coneixement i saber fer-lo créixer permanentment. O com deia Rosa Sensat, que l'escola ha de ser una institució viva permanentment, entenen els infants i intentat saber què els pots aportar, pel

que cal conèixer com aprenem. Així es van articular models d'escola alternatius als que havia creat la burocràcia espanyola al segle XIX. Eren petites repúbliques, la idea que l'escola no és preparació per la vida sinó que és vida. Per tant, **el projecte de vida que hem de tenir no s'ha d'aprendre a l'escola sinó que s'ha de viure a l'escola**. Això, quan fem un salt, és el mateix que es plantejava a les escoles dels anys 60 i 70. Amb el franquisme s'havia reinstaurat el model d'escola transmissora del segle XIX sense valor afegit. L'educació és generadora de coneixement per que el crea en els infants. **La pregunta pertinent és, per què aquests projectes educatius avançats han tornat enrera?** Una hipòtesi possible és que el sistema està pensat per impossibilitar-ho, és a dir, per que els centres no puguin ser autònoms, per que els mestres no puguin treballar cooperativament, per que no es miri l'alumne com un tot, sinó com una suma. Alhora, tenim un exèrcit de professionals als centre educatius i a l'administració educativa que porten dècades lluitant contra això. Com a societat ens hem de plantejar què volem i què hem de canviar per fer-ho possible. **El punt de transició s'està produint amb el desplegament de la LEC amb el plantejament de l'autonomia de centres, l'aprenentatge competencial, l'escola inclusiva i l'avaluació competencial** que faci possible aquest aprenentatge. El que cal també és actualitzar el sistema per fer-ho possible, dotant de recursos formatius als professionals, eliminar les normatives i inèrcies que ho dificultin i que possibilitat que tota escola sigui equivalent en qualitat i equitat.

En **Pep Bargalló** reprèn el torn de paraula. Com a consideració general, recomana fugir dels eslògans i centrar-se en el treball diari, la resolució de problemes i acompanyar a l'alumne oferint-li coneixements i habilitats. Tornant a la tesi de l'endemà, diu que **hi ha una cosa que si que cal canvi: la formació inicial**. La formació inicial del professorat està perduda en la immensitat, a la primària i sobretot a la secundària. Abans com a mínim hi havia el CAP, que no servia de gaire, però que era curta i barata. Ara els màsters tampoc serveixen de gaire però duren més i són més cars. La inèrcia franquista ens la vam carregar amb el treball a l'aula del professorat, però no s'ha aconseguit amb la formació inicial del professorat, pel que fa al marc general, tot i reconèixer que hi ha bones pràctiques. És una de les primeres fites que s'hauran d'abordar. Tot i així, seguint amb la visió optimista, tot i tenir una formació inicial tant deficient tenim uns claustres de professors molt bons i eficients que fan la feina que pertoca. Per exemple, en la majoria d'universitats, en el màster de secundària no expliquen l'ensenyament per competències, l'organització de centres, l'avaluació competencial... i els aboquen a fer pràctiques als instituts en període d'avaluació. Recordant el seu pas com a conseller d'Educació, **el primer pas del canvi educatiu és canviar el relat social del professorat**. És a partir de la creença de l'alta qualitat del professorat que tenim un sistema educatiu que és bo, malgrat que pressupostàriament s'han hagut de patir retallades, una allau migratòria, una revolució tecnològica... En definitiva, tenim un capital humà excel·lent i una societat cohesionada, **tot això és el que ens fa plantejar un sistema educatiu amb il·lusió, fermesa i convenciment**, en el que no caldrà emmirallar-nos en països nòrdics sinó mirar-nos a nosaltres mateixos per tenir una educació de qualitat amb una escola que innovi per millorar.

L'**Eduard Vallory** reprèn la paraula. Per posar les coses en context, referint-se a l'educació de la República i contradient als qui acusen d'idealitzar-la, assenyala que avui hi ha escoles que estant tornant a fer allò que feien l'Escola de Bosc, l'Escola de Mar i l'Institut-Escola, en múltiples exemples. Així doncs, **hi ha centres educatius que, contra tot pronòstic, estant fent una feina extraordinària**, malgrat que la formació i l'estructura no era l'adequada, els concursos de trasllat destrossaven els projectes educatius, les normatives es fixaven en el número de pupitres i la llista d'assignatures... A parer seu, ens hem cregut tant el model d'escola de suma 0 que **ens hem oblidat que calen escoles referents**. Si totes les escoles són iguals, a on està el punt de millora? El programa Escola Nova 21, articulat amb el Departament d'Ensenyament i els municipis, ha

permès aflorat a molts centres educatius que volien treballar en la direcció que **tenir escoles de referència és positiu**. És a dir, quan aprenem a combinar les característiques diferents ens fa millor com a conjunt. Què passa en el sistema educatiu finlandès? Que en les escoles on es formen són les mateixes escoles on s'està experimentant la innovació. De la vella tradició, **hem de tornar a aprendre que tota escola pot ser igual en qualitat i en equitat** i que necessitem innovar a través dels referents que generem. I la funció de l'administració educativa és articular bé la qualitat i garantir que el potencial de qualitat es desenvolupi al màxim.

EL SISTEMA EDUCATIU A LA NOVA REPÚBLICA

A continuació, va tenir lloc la taula rodona “*El sistema educatiu a la nova República*” moderada per la diputada al Parlament de Catalunya, **Anna Simó**, i que va comptar amb les intervencions de **Eva Salvà**, directora general d'Agrupació Escolar Catalana, **Pepe Menéndez**, director adjunt de Jesuïtes Educació, **Montse Conejo**, presidenta de FAPAC, i **Josep Maria Esteve**, director de l'Institut-Escola Jacint Verdaguer de Sant Sadurní.

La primera en intervenir va ser l'**Eva Salvà**, que va posar de relleu el treball en xarxa i l'intercanvi de bones pràctiques educatives a l'Agrupació Escolar Catalana (AEC) amb el **propòsit de compartir aprenentatge entre iguals i articular un model educatiu en una societat canviant**. L'AEC ha elaborat el document *Reflexions per un model educatiu en un món canviant* on es recull la seva visió de l'educació. Es parteix de la idea que la societat catalana ha creat escoles seguint la tradició republicana d'iniciativa social. Es tracten les reflexions en cinc apartats. **Primer, el sistema educatiu** amb autonomia efectiva, diversitat del centre, retiment de comptes, equitat i millora contínua. **Segon, mètode i currículum**, en el que el marc normatiu ha de ser flexible, amb una xarxa de professionals que plantegi nous formats que es demostrin que funcionen, que millorin els alumnes. **Tercer, professionals de l'educació** amb compromís deontològic i amb alt grau d'exigència professional amb quatre compromisos: amb l'alumnat, la professió, el coneixement i amb la societat. **Quart, a nivell de govern i de la gestió**. Si no modifiquem les estructures d'organització dels centres no avançarem. Cal un lideratge distribuït, relacions permeables, gestió del canvi i adaptació, dotar-se de capacitat intel·lectual i energia moral, participació de les famílies (en que les escoles acompanyen les famílies en l'educació dels seus fills), comunicació entre claustrals, amb les famílies i l'administració. **I cinquè el finançament del concert educatiu**, ja sigui de titularitat pública o privada, que garanteixi una gratuïtat per a les famílies encara no resolta. Per garantir la igualtat d'oportunitats a les famílies cal un finançament equitatiu.

La següent en parlar és la **Montse Conejo**, presidenta de FAPAC, que treballa **per una educació de qualitat, catalana, laica, equitativa, integradora, inclusiva, coeducativa i innovadora**. A parer seu, el que més els preocupa es com està ara la situació real, com la segregació escolar a les escoles d'elit, en la que manifesta discrepàncies amb la [LEC](#) pel que fa a l'article 47 de *criteris de prioritat en l'accés*, concretament el 47.7 que no s'està aplicant. Segons ella, els ajuntaments han de tenir molta més participació, però també calen molts més recursos. Assenyala que la situació real, de retallades pressupostàries, no permet el desplegament de la LEC que ha quedat després del Pacte Nacional d'Educació. S'hauria de canviar el discurs. Segons ella, no s'està parlant dels menjadors escolars, que haurien d'estar dins del projecte educatiu i amb caràcter gratuït i universal, en el que no caldrien beques menjador. S'afegeix a la crítica dels màsters que estan fent els docents. En definitiva, han quedat moltes coses pendents de desenvolupar a la LEC.

El tercer en intervenir és el **Pepe Menéndez**, de Jesuïtes Educació. La primera idea que planteja és que **l'educació ha de ser el tresor moral de la societat** amb el propòsit d'una formació integral en que els resultats acadèmics de l'alumne no se separin del seu projecte vital. Com a idea global, estem educant a una persona que està cridada a la transformació social. Segon, més enllà de si hi ha República o no, el sistema ha de canviar per que **calen canvis sistèmics profunds i radicals**. Alguns tics venen del franquisme, altres dels marcs mentals que tenim, com el de la propietat individual del coneixement. **Anem a una societat que caldrà fer coses diferents si volem resultats diferents**, en el que caldrà seguir amb la tradició de societat civil compromesa amb capacitat de donar-hi resposta. La tercera idea que planteja és **la capacitat d'innovació per fer canvis de transformació profunda**. Cal caminar cap al treball conjunt i el treball en xarxa. Per això cal compartir la docència, si els professors no treballen junts, els alumnes no treballaran junts i la societat tampoc. **La personalització és un dels elements que la globalització ha aportat** i no és necessàriament negatiu. Els joves volen ser protagonistes de la seva història, un desig de protagonitzar el projecte vital. Per afrontar el repte cal treballar d'una altra manera el currículum i no ser esclaus de la programació. També, **utilitzar les metodologies com a equalitzador**. I **els professors són uns grans professionals però necessiten lideratge per crear un horitzó conjunt**, hem de ser capaços d'integrar totes les visions socials, és la societat la que educa.

El quart en prendre la paraula és en **Josep Maria Esteve**, director de l'Institut-Escola Jacint Verdaguer de Sant Sadurní. Planteja que cal fer alguna cosa quan veus que els alumnes no venen contents. Llavors és quan t'adones que tot el món ha canviat menys l'escola. El 2005 es van **replantejar l'educació amb dos conceptes: informació versus coneixement**. Es diu que el docent es transmissor de coneixement, això no és així, el docent està transmetent informació, però el coneixement l'adquireix cadascú. En l'actualitat, el docent no és la única font d'informació, sinó la societat del coneixement. Això fa replantejar-ho tot, per que es trenca l'estructura principal. Al cap d'un temps l'OCDE va dissenyar possibles escenaris de futur, fins i tot un d'ells feia desaparèixer les escoles. **En la societat del coneixement cal canviar l'estructura en la que cal tenir en compte altres mitjans**. Aquest replantejament és un projecte ambiciós que a l'escola pública costa molt de dur a la pràctica. Per molts motius, principalment per que cal un equip docent compromès, professionals ben formats i recursos innovadors, cosa que des de l'escola pública costa molt de controlar. Així van posar en marxa **un projecte innovador partint de la idea que les transformacions han d'estar basades en canviar el rol del docent**, canviar les infraestructures, canviar les metodologies i disposar de recursos d'accés a la informació per poder usar de manera imaginativa. Tot això volia dir diners que l'escola pública no té. S'ha aconseguit en part a base d'esforços. S'han marcat com a objectius un canvi en l'avaluació, el treball per competències i la construcció del coneixement a través de més autonomia i cooperació. En definitiva, **l'objectiu és la personalització de l'aprenentatge, és a dir, atendre a l'alumne segons les seves necessitats**.

Seguidament, torna a prendre la paraula l'**Eva Salvà** (AEC) que aposta per un Servei Públic Educatiu que ha de garantir l'equitat i la inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials. Per a fer-ho, **el Govern ha de garantir la gratuïtat mitjançant un finançament adequat** a tots els centres educatius que eviti que es produeixi la segregació. Actualment, seria interessant saber el cos de plaça escolar, se sap el cost de la plaça concertada, però no sabem el de la pública. També com proveir el servei públic d'educació, l'escola concertada està complint en la gran majoria. Les escoles concertades van néixer en moments polítics conflictius, fent prevaldre la cultura del país. L'autonomia ha de permetre que els centres que vulguin ser agosarats ho puguin fer i tinguin l'autonomia per a poder-ho fer. Cal avançar en la concepció del professorat com a servidor públic, enlloc de funcionari. Cal també avançar en la formació del professorat i formació dual. Famílies,

entorn i ajuntaments, cal avançar en la professionalització. L'educació ha d'estar molt més ben finançada. I La professionalitat dels docents com a eina important de canvi.

En **Pepe Menéndez**, de Jesuïtes Educació, torna a intervenir per exposar que no vol un sistema educatiu que el 10% es pugui pagar una educació d'elit i un 90% s'eduqui en el conformisme. Una de les virtuts que té Catalunya és la implicació de la gran majoria de l'administració educativa en l'acció pública educativa. Cal també un lideratge clar de l'administració educativa en el que cal estabilitat del sistema. L'educació ha de ser un sistema garantista en permanent canvi. Un altre dels reptes és que els alumnes i les famílies siguin més protagonistes, més que no pas clients del propi sistema. Necessitem famílies més involucrades per que els reptes que tenim van molt més enllà de la pròpia escola. I avançar en la Formació Professional de qualitat i dual en el que el teixit productiu s'ha d'implicar.

Josep Maria Esteve torna a intervenir per exposar el seu acord en la gratuïtat i la inversió que s'ha de fer en l'educació. Els infants són el nostre valor de futur que els ha tocat viure. Pensar en ells vol dir pensar en un projecte de país, de societat, però pensar-hi des del present i encarat al futur. No només pensat en les PAU. Avui disposem d'una gran varietat d'orientació professional, és la manera de poder triar la teva felicitat a la vida. L'educació requereix molts recursos per que hi ha alumnes que no tenen les mateixes oportunitats. Sobre la formació inicial, del CAP s'ha passat al màster. La formació inicial es clau per canviar les estructures. El paper de les famílies és un paper clau que es sentin seves les escoles. I l'administració municipal ha de ser menys burocratitzada.

La **Montse Conejo** de FAPAC afegeix que **l'educació hauria de ser pública, no haurien d'existir els concerts**. L'educació ha de ser de fàcil accés, fins i tot dintre la pública hi ha estatus diversos, el copagament està fent molt de mal en escoles públiques. L'autonomia de centre està molt bé, però han de canviar i fer pedagogia les direccions en obrir les portes a les famílies per interactuar. Són moltes les ampes que estan finançant les escoles públiques, això no pot ser. Recorda que la LEC havia d'arribar al finançament del 6% del PIB i que l'article 47 de criteris d'accés no s'ha desplegat. L'educació es prioritària.

CLOENDA

L'**Eduard López**, vicesecretari general d'Acció Política, pren la paraula per fer la cloenda de la jornada. Assenyala que aquest debat sobre educació caldrà aprofundir-lo en el futur procés constituent. Per a ell, el veritable model educatiu serem capaços de dur-lo a terme "*si som capaços de saltar la paret*" i així dur a terme un nou Pacte Nacional, una nova Llei d'Educació en un nou marc polític per fer un país nou.

Francesc Sánchez

Tècnic de polítiques sectorials
acciopolitica@esquerra.cat